

Tēva Andreja (Jānis Pavlovskis) – mūka, priestera un brāļa – dzīves

Tēvs Andrejs – Jānis Pavlovskis – ir dzimis 1914. gada 16. februārī Latgalē, Daugavpils rajona Višķu pagastā, Višķu sādžā. Pēc ģimnāzijas pabeigšanas Aglonā un pēc tam Daugavpilī 1932. gadā viņš iestājās Rīgas Garīgajā seminārā, kur ļoti labi apguva latīņu valodu. Tad 1933. gadā, kopā ar diviem citiem kandidātiem (Pēteri Kiseļevski un Pāvilu Savicki), iestājās Kapucīnu ordenī. Drīzumā viņš aizbrauca uz klosteri Laufen, Bavārijā, kur uzsāka formāciju un salika pirmos klostera solījumus 1934. gada 4. jūlijā un drīz vien pēc tam atgriezās Latvijā.

Kāpēc vēl šodien daudzi cilvēki atceras Tēvu (1914-2000)? Kas ir šis Tēva Andreja dzīves efekts? Kāpēc vēl šodien mēs vēlamies viņu atcerēties, kad ir pagājuši jau 15 gadi kopš viņa nāves? Noteikti tādēļ, ka viņa dzīve saistās ar Mazāko Brāļu Kapucīnu ordeņa klātbūtnes pirmsākumiem Latvijā, tās uzplaukumu, ciešanām un vajāšanām, ko tā piedzīvoja, kā arī ar tās atjaunotni. Taču arī tādēļ, ka viņš bija misionārs daudzām tautām.

Latvijas valstī pirmajos gados pēc tās izveidošanās bija nepieciešamas misijas – bija nepieciešams uzmodināt ticību daudzos, jo daudzos cilvēkos. Tāpat kā to ir nepieciešams uzmodināt arī šodien. Uz šo nepieciešamību atbildēja Mazāko Brāļu Kapucīnu ordenis, uzticot rūpes par Latviju Bavārijas Kapucīnu provincei. Uz Latviju kā Kapucīnu ārzemju misiju zemi no Vācijas devās vairāki brāļi – gan priesteri, gan nepriesteri. 1929. gadā tika nodibināts klosteris Skaistkalnē, 1933. gadā – Rīgā, pie Sv. Alberta baznīcas un 1936. gadā – Viļakā. Un jau 1938. gadā tika nodibināta autonoma ordeņa pārvaldes vienība – Latvijas ģenerālais komisariāts. Vēl pēc diviem gadiem komisariātam tika pievienota arī Igaunija. Liels trieciens Mazāko Brāļu Kapucīnu ordeņa klātbūtnei Latvijā bija II Pasaules kara sākšanās 1939. gada 1. septembrī. Patlaban Mazāko Brāļu Kapucīnu ordeņa ietvaros uz ordeņa vienību – provinču, kustodiju un delegatūru fona mums, kapucīnu brāļiem Latvijā, vairs nav savas autonomas pārvaldes. Taču šādā gadījumā Marija, Serafiskā Ordeņa Karaliene, var brīvāk darboties Savā Zemē caur kapucīniem.

Kopš 1933. gada, kad Sv. Alberta baznīca un draudze tika uzticēta Mazāko Brāļu Kapucīnu ordenim, Rīgas Arhibīskaps prāvesta un vikāra amatā ieceļ tos kapucīnu brāļus, kurus nozīmē ordeņa priekšniecība, saskaņojot to ar Arhibīskapu. Tāpat par brāļu sagatavošanu priesterības svētībām un pielaišanu pie tām ir atbildīga ordeņa priekšniecība, kas lūdz tās piešķirt kādam no bīskapiem. Tēvs Andrejs kopā vēl ar diviem kapucīniem – latviešiem – kļuva par pirmajiem Latvijas kapucīnu brāļiem, kuri tika sagatavoti un ordinēti tieši šādā veidā. 1937. gada 4. jūlijā, salikdams ordeņa mūžīgos solījumus (tas ietver paklausības, nabadzības un šķīstības praktizēšanu), kopā ar br. Pēteri un br. Pāvilu tā paša gada 11. jūnijā viņi tika iesvēti par priesteriem Rīgas Sv. Alberta baznīcā. Viņus iesvētīja bīskaps Jāzeps Rancāns. Taču viņš vēl turpināja mācības Garīgajā seminārā – Rīgas Arhidiecēzes Teoloģijas Augstskolā un līdz 1938. gada 11. jūlijam bija atbrīvots no dvēseļu aprūpes pienākumiem. No 1938. gada septembra T. Andrejs bija ticības mācības skolotājs Rīgas 2. Lietuviešu pamatskolā. Vienlaicīgi T. Andrejs studēja Latvijas Universitātes Romas katoļu teoloģijas fakultātē un bija vikārs Rīgas Sv. Alberta Romas katoļu draudzē. 1944. gadā T. Andrejs kļuva par Sv. Alberta draudzes prāvestu. Šos pienākumus viņš pildīja līdz 1949. gadam, kad Padomju Latvijas valdība likvidēja Kapucīnu klosteri pie Sv. Alberta baznīcas. T. Andrejs kopā ar pārējiem Latvijas kapucīnu brāļiem tika apcietināts un notiesāts uz 10 gadiem labošanas darbu nometnē. Viņš tika

atbrīvots 1956. gadā. Padomju Latvijas valdība viņam tomēr neļāva atgriezties, lai strādātu Rīgā. Tad viņš kalpoja vairākās draudzēs: Atašienē, Ruskulovas draudzē, Tukumā un Smiltēnē. 1964. gadā viņš devās uz Igauniju un tur kalpoja Tartu pilsētā. Savukārt 1977. gadā viņš devās uz Kazahstānu un tur kalpoja Džambulas pilsētā (mūsdienās – Taraza). Tikai 1991. gadā Latvijas valdība viņam atļāva atgriezties Rīgā, klosterī pie Sv. Alberta baznīcas un būt par prāvestu Sv. Alberta draudzē.

Tēvu Andreju nedrīkst uzlūkot vienu pašu, neredzot viņa personā visu Mazāko Brāļu Kapucīnu ordeņa kopienu. Jo tas, ko viņš darīja bija vienotībā ar visu ordeni, gan tad, kad viņš darbojās ordeņa priekšniecības uzdevumā, gan tad, kad darīja klātesoš Kapucīnu ordeni visur tur, kur viņš tika sūtīts vai nonāca.

Sociālajos tīklos var atrast interesantu video. Vācijā trīs vīrieši pārgērībušies par ceļu policistiem veic alkohola testu šoferiem. Pēc pārbaudes, kurā tiek izmantots mēraparāts, šoferiem tiek piedāvāta līdzsvara pārbaude. Trīs šoferi sinhroni veic dejas soļus, un viņiem līdzī jādejo arī šim šoferim. Ar grūtībām katrs nākamais šoferis mēģina dejojot līdzī policistiem, pārsteigts par šādu testu un pat nenojaušot, ka tie nav policisti. Tikai testa noslēgumā šoferiem tiek atklāts, ka tas bija joks un ir uzņemts ar slēpto kameru. Līdzīgi arī T. Andrejs, cilvēkiem bija un ir nevis vienkārši Jānis Pavlovskis, bet kapucīnu brālis. Un ne tikai tad, kad nēsāja kapucīnu brāļa habitu, bet arī tad, kad bija tērpts diecēzes priestera sutanā, vai arī bija spiests staigāt darba drēbēs nometnē Karlagā.

Tēvam Andrejam piemita valodu dāvana. Tā kā viņš ir dzimis netālu no Daugavpils, tad ļoti labi runāja latgaliešu valodā. Savukārt latviešu valodā viņš runāja bez latgaliešu valodas akcenta. Viņš brīvi pārvaldīja vācu valodu. Grūtības viņam nesagādāja lietuviešu valoda un pirmā viņa kalpošanas vieta, uzreiz pēc studiju pabeigšanas Garīgajā seminārā, bija bērnu katehizēšana Lietuviešu pamatskolā. Noteikti, jau kopš studijām Rīgas Garīgajā seminārā un kalpošanas Rīgas Sv. Alberta draudzē, viņš labi zināja poļu valodu. Vai viņš zināja kazahu valodu? Grūti pateikt, katrā gadījumā kazahu-krievu valodas vārdnīca T. Andrejam bija. Taču igauņu valodu viņš labi zināja. Pirmos vārdus igauņu valodā viņš iemācījās no kameras biedra – igauņa – savā pirmajā apcietinājumā Rīgā. Viena no valodām, kuru viņš vislabāk pārvaldīja, bija krievu valoda. Šajā valodā Tēvs Andrejs ir uzrakstījis visvairāk savu grāmatu. Viņš brīvi lūdžās un lasīja latīņu valodā un tulkoja no šīs valodas. Andrejtēvs bija iemācījies un izmatoja ļoti interesantu piezīmju valodu – stenogrāfiju, turklāt viņš bija ieviesis arī savas stenogrāfijas zīmes.

Tēvs Andrejs kā vienu no svarīgākajiem ikviena priesteru uzdevumiem mūsdienās pildīja atbrīvošanas kalpošanu. Vispirms jau caur bērnu un pieaugušo katehizēšanu, kam viņš veltīja daudz uzmanības. Arī tad, kad viņa kontakti ar bērniem, jauniešiem, inteliģenci un citiem cilvēkiem bija ierobežoti. Tad viņš vienkārši gatavoja materiālus un rakstīja grāmatas. Tēvs Andrejs gribēja, lai katehisms būtu katrā ģimenē. Tāpēc viņš ļoti rūpējās par katehismu izdošanu.

Atrodies jau brīvajā Latvijā, viņš domāja arī par visām tām pārējām 14 valstīm, kurās vēl tik nesen komunisms bija svinējis uzvaru. Tāpēc viņš rūpējās par grāmatu izdošanu arī krievu valodā. Un, kad vien bija tāda iespēja, sūtīja grāmatas uz šīm valstīm. T. Andrejs uzskatīja, ka katra grāmata ir kā misionārs. Tēvs Andrejs daudz lūdžās par cilvēkiem, gan dalot Svētos Sakramentus, gan arī lūdzot par viņu atbrīvošanu un dziedināšanu. Viņš bieži lūdžās eksorcisma lūgšanas un bēdājās, ka tās tiek maz izmantotas. Viņa dzīve bija cīņa ar ateismu, kas tik ļoti daudz ļauna bija nodarījis cilvēkiem, un viņiem T. Andrejs centās palīdzēt, cik vien spēja.

